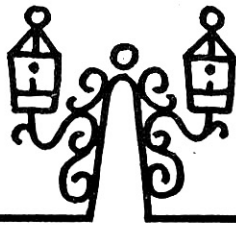

Panu Rakastettu kansankirjasto

Toki Oulun kaupunginkirjasto on ollut oululaisten suosiossa vähintään kauan, mutta toki on myös eroa asenteissa ennen ja nyt. Ja nyt, kun uusi kirjastotalo valmistui ja pääkirjasto muutti Ainolasta Vännmanille, tuntuu kuin oululaiset olisi vallannut vallan vimmattu lukuhalu. Kävijöitä on riittänyt. Toivotaan, että kysymyksessä ei ole vain uteliaisuus, sellaisenaan ymmärrettävä ja hyväksyttävä, vaan että kiinnostus kirjastoa kohtaan säilyy, ja että pelkästään uteliaisuudesta liikkeelle lähteneistä tulisi vakinaisia kirjaston käyttäjiä!

Lue enemmän, luulet vähemmän!

Onhan mahtava laitos! Pyöriskelin siellä joukon jatkona viikko sitten tiistaina, kun Oulu-seura piti vuosikokousta ja kirjastonjohtaja Kaija Salmi esitteli, sekä kertoi että kierrätti. Lystikästä muuten, että samanaikaisesti kirjasto on sekä vanhentunut että nuorentunut

ja kumpaakin äkkirysäyksellä. Viidettä vuotta sitten vietimme Oulun kunnallisen kirjastolaitoksen satavuotisjuhlaa, nyt huomattiin yhtäkkiä viime vuonna, että Oulun kirjastolaitoksella onkin takanaan jo 125 vuotta.

SE alkoi armon vuonna 1856. Näin on prantätty oikein asiantuntijan kirjoittamaan kirjaan, mutta vuosiluvun kirjaamiseen aiheen antanutta vuosilukua ei vain sen jälkeen ole löydetty. Aloitteentekijänä olisi joka tapauksessa ollut runoilija-toimittaja Johan Bäckvall, pappi, Oulunsalon kappalainen 1855, Oulun 1856—65, sitten kirkkoherraksi 1876, Lönnrothin Mehiläisen avustaja, Oulun Wiikko-Sanomain toimittaja 1854—65, Topeliuksen Luonnonkirjan ja Maamme kirjan ensimmäinen suomentaja. Eikä tuo 1856-vuoden kirjasto jäänyt Bäckvallin ainoaksi Oulun-kirjastoksi.

Kaija Salmi mainitsi kirjaston toimipaikkana ennen Ainolaa mm. seppä Jokelan talon, nykyisin tunnettu Arinan pääkonttorina, sitä ennen Tornbergin kivitalo, rakennettu palaneen puutalon paikalle ja änskälläkin kivistä, että säästyisi. Miten nyt sitten käynee, kun elämme kauhureiden aikaa! Vuonna 1910 Pakolan Åströmit lahjoittivat kuuluisan "piparkakkuhuilansa" Ainolan mallia 1886 kaupungille kirjasto- ja museotaloksi. Se haihtui savun ilmaan kesällä 1929, ja sitten saatiin nykyinen Ainola. Ja sitten. . .

Oulun kaupunginkirjasto-maakuntakirjaston pari vuotta sitten järjestämässä juhluvuo- den kirjoituskilpailussa kertyi paperille aimo annos oululaista kulttuurihistoriaa, kun kaupunkilaiset muistelivat elämyksiään ja kokemuksiaan Pakolan Ainolassa. Jokelaan saakka ei tainnut muistelijain muisti yltää, mutta Jokelassa kai jo oli se mainio Mimmi Hoffren, joka sitten Ainolassa sensuroi sisäänpyrkijät eli tarkasti, että oli pojilla (varsinkin) kädet puhtaat. Konstinsa ne oli kyllä pojillakin, niin kuin muistaakseni kertoi nimimerkin uskollinen avustaja ja ystävä Elias Jokiranta palkitussa murrepaki-

nassaan, että nimittäin keksi pahan paikan tullen pitää toisen käden selän takana.

Mimmi oli kuulemma viral-tansa vahtimestari, mutta niin kuin kaikki kouluja käyneet tietävät, niin yliopistossa, kouluissa ja kirjastoissa vahtimesterit ovat yhtä tärkeitä kuin professorit ja muut maisterit. Miten nyt sitten mahtaa olla tänä päivänä ja Vännmanin niemellä nimenomaan, kuka siellä tarkastaa, etteivät mustakätiset ja pitkäkyntiset pääse perille? Kun väkeä on kuin helluntaie-pistolassa, kuten kauniisti sanotaan.

On, on se mahtava rakennelma, ensiksikin jo ulkoasultaan kaunein Oulunrannan uudisrakennuksista, toiseksi sisältä suorastaan häikäisevä. Tässä ovat arkkitehdit todella paneutuneet asiaansa, jos kohta on rakennuttajakin uskonut arkkitehtejaan. Kun palaneen Ainolan tilalle rakennettiin kivitalo, sai silloinen kirjastonhoitaja, korkeasti oppinut maisteri Samuli Pakkala, kuulemma yönsseudun yli katsella piirustuksia. Näitä piirustuksia ovat tainneet asiantuntijat saada katsella vähän pitempäänkin.

Oulun vanhaa kirjastolaitosta kaikesta edesmenneestä hyvästä kiittäen esitän kunnioittavat onnentoivotukseni.